ST CLIMATE

KARBON PİYASALARI RAPORU

SAYI 2: ENERJİ DEPOLAMA SİSTEMLERİ VE KARBON SERTİFİKASYONU

Ekim, 2024

1. GİRİŞ

Bilindiği üzere, gönüllü karbon piyasasında aktif olan Gold Standard, VERRA, GCC, Cercarbono, ICR vb. mekanizmaların karbon sertifikasyonu başlatacak olan projelerin değerlendirilmesi aşamasında baz aldıkları birtakım kriterler bulunmaktadır. Bu kriterler projenin lokasyonu, devreye alınma tarihi, projede kullanılan teknoloji türü vb. olmak üzere belli başlı temel hususlardan oluşmaktadır. Bir emisyon azaltım faaliyetinin sertifikasyon başvurusunda bulunduğu mekanizmanın tüm gerekliliklerini yerine getirmeden sertifikasyon sürecine başlayabilmesi mümkün değildir. Örneğin; devreye alınma tarihi ve kullanılan teknoloji türü bakımından *Gold Standard*'a uygunluk gösteren bir projenin lokasyon kriterini karşılayamıyor olması projenin sertifikasyon imkânını engellemektedir. Benzer şekilde, lokasyonu ve kullanılan teknoloji türü uygunluk gösteren bir projenin devreye alınma tarihi ilgili mekanizmanın retroaktif (*geriye dönük*) olma noktasında tanıdığı limitin dışında kaldığı sürece yine projeye sertifikasyon imkânı tanınmaz. Kriterlerin bir bütün olarak ele alınmaları gerekir ve doğru projeyi doğru mekanizmada değerlendirmek ciddi önem arz eder.

2. Gold Standard – Depolamalı Yenilenebilir Enerji Projeleri Güncellemesi

Yenilenebilir enerji üretimi alanında faaliyet gösteren proje sahiplerinin büyük bir çoğunluğu tarafından uygulanmakta olan karbon sertifikasyonu, ilgili faaliyet sayesinde azaltılan emisyon karşılığı hak sahibinin bir emtia ya da ek gelir elde etme süreci olarak tanımlanabilir. Dolayısıyla sertifikasyonun proje sahibi tarafından başarılı bir şekilde sürdürülebiliyor olması başta finansal süreçler olmak üzere olumlu anlamda birçok çıktıyı da beraberinde getirmektedir.

Giriş kısmında da bahsettiğimiz üzere gönüllü karbon piyasası temelinde söz konusu sertifikasyon işleminin gerçekleştirilebildiği bazı mekanizmalar bulunmakta ve bu mekanizmaların ilk sırasında gönüllü karbon piyasasının hemen hemen tüm paydaşları tarafından kabul görmüş bir şekilde Gold Standard gelmektedir.

Türkiye'den 300'ün üzerinde yenilenebilir enerji projesinin listeli veya kayıtlı statüde bulunduğu Gold Standard, 2020 yılının başında almış olduğu kararla bazı istisnalar[1] hariç olmak koşuluyla ülkemizde bulunan şebeke bağlantılı geleneksel yenilenebilir enerji projelerinin kabulünü durdurmuştu. Bu karar günümüzde geçerliliğini hâlâ koruyor olsa da, 24.02.2024 tarihli yeni bir güncelleme[2] yayınlayan GoldStandard, depolamalı yenilenebilir enerji santrallerinin sertifikasyonlarına tekrardan imkân tanıdığını duyurmuştur.

İlgili güncellemeye göre, Tablo 1'de verilen kriterleri karşılamak koşuluyla depolamalı yenilenebilir enerji sistemine sahip aşağıdaki kriterleri sağlayan projeler, 2020 yılı itibarıyla yürürlüğe konan kısıtlamalardan muaf tutulmuş ve karbon sertifikasyonu hakkı elde etmiştir.

- Enerji Depolama Sistemi, yenilenebilir enerji kaynaklı elektrik üretim santralinin yakın çevresinde yer almalıdır.
- Enerji Depolama Sistemi, operasyonel faaliyetleriyle ilişkili yardımcı yük (kaynak) olarak şebeke gücü veya fosil yakıt bazlı güç tüketmemelidir.

[1] https://globalgoals.goldstandard.org/202-ar-renewable-energy-activity-requirements/
[2] https://globalgoals.goldstandard.org/ru-2024-revisions-to-re-activity-requirement/

- Enerji Depolama Sistemi, yüksek küresel ısınma potansiyeline sahip soğutucu akışkanlara veya maddelere (Örn. Hidroflorokarbon (HFC) veya Kloroflorokarbon (CFC)) dayalı soğutma ve/veya yangın söndürme sistemleri kullanmamalıdır.
- Proje, döngüsel ekonomi ilkelerine uygun olarak pillerin/bataryaların kullanım ömrü sonunda bertaraf edilmesine yönelik bir yönetim planı içermelidir.

+90 216 606 68 30
info@stclimate.com
www.stclimate.com

Yamanevler District, Site Yolu Avenue, No: 5 Anel Business Center, Floor: 11
Ümraniye/İstanbul/Turkey

Jewellery & Gemplex 3 Plot No: DMCC-PH2-J&GPlexS Jewellery & Gemplex
Dubai United Arab Emirates

3. Sonuç ve Öneriler

Her ne kadar bir önceki sayımızda ele aldığımız The ICVCM'in almış olduğu karar doğrultusunda şebeke bağlantılı geleneksel yenilenebilir enerji projeleri CCP (Core Carbon Principles) Etiketi alabilen proje ve metodolojilerin şu anlık dışında tutulmuş olsalar da yenilenebilir enerji üretiminde aslan payına sahip bu tarz projelerin Gold Standard mekanizmasındaki sertifikasyon imkanları kesinlikle değerlendirilmesi gereken bir fırsattır.

Bu noktada, giriş kısmında bahsetmiş olduğumuz kriterlerden bilhassa *projenin devreye alınma tarihi* konusuna çok dikkat edilmelidir. Zira projenin devreye alınma tarihinden bahsedildiğinde birçoğumuzun aklına ilgili projenin **faaliyete başladığı/enerji ürettiği ilk tarih** gelse de söz konusu Gold Standard olduğunda bu durum biraz farklıdır. Zira Gold Standard, herhangi bir emisyon azaltım faaliyetinin devreye alınma tarihi olarak söz konusu faaliyete dair hayata geçirilen **ilk ekipman satın alım sözleşme/anlaşmasını veya ilgili yatırıma dair imzalı, resmi yönetim kurulu kararını** baz almaktadır. Yine Gold Standard kurallarına göre projenin devreye alınmasından itibaren **1 yıl** içerisinde listeleme başvurusunun tamamlanması gerekmektedir. Örneğin; 2026 yılının son çeyreğinde devreye alınması planlanan bir depolamalı rüzgâr enerji santralinin ilk bakışta karbon sertifikasyonu anlamında yaklaşık 2 yıllık bir zaman dilimine sahip olduğu düşünülebilir ancak yatırıma dair bahsetmiş olduğumuz sözleşme, yönetim kurulu kararı vb. aşamalardan herhangi birisi hayata geçirildi ise bu durum 1 yıllık başvuru süresinin o tarihte başladığı ve bu süre içerisinde listeleme başvurusunun tamamlanması gerektiği anlamına gelmektedir.

ST Climate olarak, depolamalı yenilenebilir enerji lisansı almış ve bu konuda faaliyete hazırlanan siz değerli paydaşlarımıza yukarıda bahsetmiş olduğumuz kriterleri göz önünde bulundurarak karbon sertifikasyonu süreçlerinde destek oluyor olmaktan mutluluk duyarız.

www.stclimate.com